

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет економічний
Кафедра менеджменту

Затверджено

На засіданні кафедри менеджменту
економічного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 2 від 29.08 2022р.)

Завідувач кафедри
проф. Кундицький О.О.

Силабус з навчальної дисципліни
«КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ»,
що викладається в межах освітньо-наукової програми
другого рівня вищої освіти для здобувачів
з галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Львів 2022 р.

Назва курсу	КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
Адреса викладання курсу	79000, Україна, м. Львів, пр. Свободи, 18, економічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра менеджменту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	07 «Управління і адміністрування» 073 Д «Менеджмент»
Викладачі курсу	МИСАК Галина Ігорівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту
Контактна інформація викладачів	galja-1987@ukr.net
Консультації по курсу відбуваються	Щопонеділка, 11:00 – 13:30 год. (адреса економічного факультету: 79000, Україна, м. Львів, пр. Свободи, 18, ауд. 304) Консультації проводяться в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю); можливі он-лайн консультації через Zoom, Viber або подібні ресурси за попередньою домовленістю.
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/academics/bachelors
Інформація про курс	Силабус нормативної навчальної дисципліни «Корпоративна соціальна відповідальність» розроблено згідно освітньо-професійної програми підготовки фахівця освітнього ступеня «магістр» галузі знань 07 «Управління і адміністрування» спеціальність 073 «Менеджмент». Курс розроблено так, щоб забезпечити учасникам можливість отримати необхідні знання сучасних обґрунтованих підходів оптимального та швидкого вирішення завдань, які поставлено перед національною економікою загалом, здійснення конкретних, ефективних, практичних кроків у галузі корпоративної соціальної відповідальності зокрема. З цією метою значну увагу у курсі зосереджено на особливостях та загальних закономірностях організації і здійснення корпоративної соціальної відповідальності підприємства.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Корпоративна соціальна відповідальність» є завершальною нормативною дисципліною з спеціальності 073 Д «Менеджмент» для освітньої програми «МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ І АДМІНІСТРУВАННЯ» на освітньому ступені магістра, яка викладається в 3-му семестрі в обсязі 3-х кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою викладання навчальної дисципліни «Корпоративна соціальна відповідальність» є отримання студентами системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей корпоративної соціальної діяльності підприємства, а також набуття навичок їх практичного використання. Основними завданнями вивчення дисципліни «Корпоративна соціальна відповідальність» є теоретична та практична підготовка студентів з питань: <ul style="list-style-type: none"> • усвідомлення того, що корпоративна соціальна відповідальність є однією з найважливіших складових будь-

	<p>якого підприємства, через що фахівцю в галузі управління потрібно докорінне знання основ та категорійного апарату її;</p> <ul style="list-style-type: none"> • знань принципів та методів раціональної організації, планування і контролю за корпоративною соціальною відповідальністю; • знань особливостей корпоративної соціальної відповідальності на підприємствах різних галузей; • вміння розробляти корпоративну соціальну відповідальність підприємства; • вміння обґрунтовувати рішення щодо створення корпоративної соціальної відповідальності, підтримки належного режиму її поточного функціонування; • вміння здійснювати менеджмент якості та управляти корпоративною соціальною відповідальністю.
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Грішнова О.А. Людський розвиток : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2006. 456с. 2. Куліш А. Соціальна відповідальність бізнесу в банківській сфері у запитаннях і відповідях. К., 2007. 80 с. 3. Лазоренко О. Корпоративна соціальна відповідальність в Україні : експертна думка : зб. статей та рекомендацій. К. : Стилос, 2007. 4. Петроє О.М. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної політики сучасних підприємств в Україні : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2008. 60 с. 5. Колот В.М. Підприємництво : організація, ефективність, бізнес-культура : навч. пос. К. : КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, 2009. 6. Куліш А. Соціальна відповідальність бізнесу в банківській сфері у запитаннях і відповідях. К., 2007. 7. Шаповал В. Соціальна відповідальність бізнесу в структурі управління економікою. Дн-ськ : НГУ, 2011. 357 с.
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні відповідати наступними компетентностям:</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); • здатність формувати соціальну корпоративну культуру організації; • здатність створювати та забезпечувати ефективне функціонування соціальної корпоративної культури; • здатність здійснювати управління соціальною корпоративною культурою; • здатність здійснювати менеджмент якості та управління соціальною корпоративною культурою.
Ключові слова	Корпоративна соціальна відповідальність; розвиток корпоративної соціальної відповідальності; підхід до корпоративної соціальної відповідальності; Глобальний договір ООН; модель корпоративної соціальної відповідальності; етичний кодекс; етична поведінка; менеджер з

	<p>корпоративної соціальної відповідальності; права людини; трудова практика; міжнародний стандарт соціальної політики; концепція гідної праці; соціальний діалог; соціальновідповідальний маркетинг; соціальновідповідальне ринкове середовище; соціальновідповідальна поведінка; форма соціальновідповідальної поведінки; соціальновідповідальний бізнес; територіальна громада; корпоративна відповідальність; довкілля; навколишнє середовище; охорона навколишнього середовища; відповідальна держава; сталий розвиток; державне регулювання корпоративної соціальної відповідальності; оцінка корпоративної соціальної відповідальності; показник ефективності корпоративної соціальної відповідальності; показник результативності корпоративної соціальної відповідальності</p>
Формат курсу	Денний
	Проведення лекцій, практичних, лабораторних робіт та консультацій для кращого розуміння тем соціальної корпоративної культури
Теми	<p>Тема 1. Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності</p> <p>Тема 2. Корпоративна соціальна відповідальність у системі управління організацією</p> <p>Тема 3. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності</p> <p>Тема 4. Стратегія соціальновідповідальної поведінки у ринковому середовищі</p> <p>Тема 5. Соціальновідповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами</p> <p>Тема 6. Екологічні аспекти КСВ</p> <p>Тема 7. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку</p> <p>Тема 8. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності</p>
Підсумковий контроль, форма	<p>Залік в кінці семестру</p> <p>Письмовий</p> <p>Ключовим структурним елементом навчально-виховного процесу є контроль навчально-пізнавальної діяльності студентів. Використовуючи поточний та проміжний контроль знань студентів протягом семестру здійснюється підсумкове оцінювання.</p> <p>Для перевірки знань, умінь, якості підготовки студента з дисципліни використовують наступні засоби оцінювання знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - для поточного контролю – опитування усне, тестування, ситуаційні завдання; розв'язання задач; - для проміжного контролю – модульний контроль, який передбачає теоретичні питання та тестування; - для підсумкового контролю – письмовий залік.
Пререквізити	Для вивчення дисципліни студентам необхідні базові знання з наступних

	дисциплін: основи менеджменту, адміністрування, господарське законодавство, економіка підприємств, економічна діагностика, фінанси підприємств, облік і аудит, стратегічне управління, маркетинг, державне регулювання економіки для розуміння категоріального апарату та наукових джерел з вказаної проблематики.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, комплексні модулі і завдання, презентація; електронні матеріали з вказаної дисципліни та інших пов'язаних дисциплін в системі (платформі) Moodle, Skype (входить до складу Microsoft 365®; для он-лайн консультацій); Microsoft 365®; дискусія, проектно-орієнтоване навчання, колаборативне навчання (спільні розробки, групові проекти).
Необхідне обладнання	Для вивчення дисципліни «Корпоративна соціальна відповідальність» необхідно використовувати операційні системи та загально вживані програми і електронні матеріали системи Moodle, Skype (входить до складу Microsoft 365®; для он-лайн консультування); Microsoft 365®.
Критерії оцінювання (окремо кожного навчальної діяльності)	<p>Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні заняття: максимальна кількість балів – 20; 20% семестрової оцінки; • контрольні заміри (модулі): максимальна кількість балів – 20; 20% семестрової оцінки; • індивідуальне завдання: максимальна кількість балів – 10; 10% семестрової оцінки; • залік: максимальна кількість балів – 50; 50% семестрової оцінки. <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100. <i>Форма підсумкового контролю успішності - залік.</i></p> <p>Під час викладання курсу «Корпоративна соціальна відповідальність» використовують наступні методи контролю.</p> <p>Під час проведення змістових модулів та практичних занять здійснюється поточний контроль з метою перевірки рівня підготовки студента виконувати конкретну роботу, інструментами якого є тестування та контрольні роботи.</p> <p>Об'єкти поточного контролю знань з курсу «Корпоративна соціальна відповідальність»:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) активна участь й систематичність роботи на практичних заняттях; 2) виконання самостійних (індивідуальних) завдань; 3) виконання модульних (контрольних) завдань; <p>При оцінці активної участі та систематичності роботи студентів на практичних заняттях враховується:</p> <ul style="list-style-type: none"> - продемонстрований у відповідях рівень знань на практичних заняттях; - активна участь в обговоренні дискусійних питань; - результати виконання завдань поточного контролю, практичних робіт тощо. <p>Оцінка виконання студентами модульних (контрольних) завдань включає загальний рівень теоретичних знань студентів та практичні навички, отримані під час вивчення конкретного змістовного модуля.</p> <p>Підсумковий контроль здійснюється у формі письмового заліку з метою оцінити підсумкові результати навчання. <i>Засоби діагностики успішності навчання</i></p>

Важливим структурним елементом навчально-виховного процесу студентів є контроль за навчально-пізнавальною діяльністю. Підсумкове оцінювання знань проводиться враховуючи результати поточного та проміжного контролю протягом семестру.

Для перевірки якості підготовки, умінь, знань студентів з вказаного курсу використовуються наступні засоби оцінювання:

- для поточного контролю – тестування, усне опитування, ситуаційні вправи, розв'язування задач;
- для проміжного контролю – проведення модулю, який включають теоретичні питання та тестування;
- для підсумкового контролю – письмовий іспит.

Засоби поточного контролю знань студентів:

Засоби контролю	Кількість балів
Поточне опитування студентів на практичних заняттях	20
Тестування студентів за змістовим модулем 1	10
Тестування студентів за змістовим модулем 2	10
Індивідуальне завдання	10

Засоби підсумкового контролю знань студентів:

Засоби контролю	Кількість балів
	Денна/вечірня
Письмовий залік	50

Письмові роботи: Передбачається письмове індивідуальне виконання завдання студентами.

Академічна доброчесність: Передбачається відображення оригінальних досліджень і/або міркувань в роботах студентів. Відсутність посилань на використані праці, списування, фабрикування джерел, втручання в роботу інших студентів тощо є прикладами академічної недоброчесності та підставою для її незарахування, незалежно від масштабів обману чи плагіату.

Відвідування занять є важливим елементом навчання. Передбачається відвідування студентами усіх лекцій та практичних занять. У випадку неможливості відвідати заняття студент повинен повідомити викладача. За будь-яких умов студенти повинні дотримуватися визначених термінів виконання усіх передбачених видів письмових робіт.

Література. Усі джерела, які студенти не знайдуть самостійно, викладач надасть в освітніх цілях без права передачі третім особам. Студенти можуть використовувати також й іншу літературу.

Виставлення балів. Враховуються бали поточного тестування, самостійної роботи та підсумкового тестування. Обов'язково враховуються також присутність на заняттях та активна участь під час практичного заняття; відсутність запізнень та пропусків занять; користування планшетом, мобільним телефоном та іншими мобільними пристроями в не пов'язаних з навчанням цілях; плагіат та списування; несвоєчасність виконання завдання тощо.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Добре	
71-80	C		
61-70	D	Задовільно	
51-60	E		
0-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

Питання до заліку

Перелік питань для проведення підсумкової оцінки знань:

1. Поняття та сутність корпоративної соціальної відповідальності.
2. Концептуальні підходи до корпоративної соціальної відповідальності.
3. Глобальний договір ООН: положення з розвитку корпоративної соціальної відповідальності.
4. Роль та місце корпоративної соціальної відповідальності в управлінні організацією.
5. Моделі корпоративної соціальної відповідальності.
6. Етичні кодекси, їх значення у формуванні етичної поведінки.
7. Права і обов'язки менеджера з КСВ.
8. Права людини і трудові практики як предмет КСВ. Міжнародні стандарти соціальної політики у сфері праці.
9. Законодавство України у сфері праці.
10. Концепція гідної праці в сучасних системах регулювання соціально – трудових відносин.
11. Соціальних діалог і КСВ.
12. Поняття та основні риси соціальновідповідального маркетингу.
13. Міжнародне та українське законодавство соціальновідповідального ринкового середовища.
14. Форми соціальновідповідальної поведінки у ринковому середовищі.
15. Формування відносин бізнесу та територіальної громади на засадах корпоративної відповідальності.
16. Вплив соціальновідповідального бізнесу на розвиток територіальних громад.
17. Суть та значення відповідального ставлення організації до довкілля.
18. Міжнародні документи щодо захисту навколишнього середовища.
19. Законодавство України про охорону навколишнього середовища.
20. Відповідальна держава та сталий розвиток.
21. Міжнародний досвід державного регулювання КСВ.
22. Методичні підходи до оцінки корпоративної соціальної відповідальності.

	23. Показники ефективності та результативності корпоративної соціальної відповідальності.
Опитування	Анкету-оцінку для оцінки якості курсу буде надано після завершення курсу

СХЕМА КУРСУ «Корпоративна соціальна відповідальність»

Види завдань, які виконуватимуть студенти	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи організації та регулювання корпоративної соціальної відповідальності	
1. Поточне опитування (усне опитування, участь в дискусіях, доповнення, розв'язування задач)	10
2. Контрольне тестування (модуль 1)	10
Разом	20
Змістовий модуль 2. Організаційно-функціональна характеристика корпоративної соціальної відповідальності підприємств	
1. Поточне опитування (усне опитування, участь у дискусіях, доповнення, розв'язування)	10
2. ІНДЗ	10
3. Контрольне тестування (модуль 2)	10
Разом	30
Разом за семестр	50

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Усього ДФН	у тому числі			Усього ЗФН	у тому числі		
		Л	П	Ср		Л	п	Ср
Теоретичні основи організації та регулювання корпоративної соціальної відповідальності								
Тема 1. Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності	12	2	2	8				
Тема 2. Корпоративна соціальна відповідальність у системі управління організацією	11	2	2	7				
Тема 3. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності	11	2	2	7				
Тема 4. Стратегія соціальної відповідальності поведінки у ринковому середовищі	11	2	2	7				
Всього	45	8	8	29				
Організаційно-функціональна характеристика корпоративної соціальної відповідальності підприємств								
Тема 5. Соціально-відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами	12	2	2	8				

Тема 6. Екологічні аспекти КСВ	11	2	2	7				
Тема 7. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку	11	2	2	7				
Тема 8. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності	11	2	2	7				
Всього	45	8	8	29				
Усього, год.	90	16	16	58				

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РЕГУЛЮВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

ТЕМА 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Поняття та сутність корпоративної соціальної відповідальності. Концептуальні підходи до корпоративної соціальної відповідальності. Глобальний договір ООН: положення з розвитку корпоративної соціальної відповідальності.

ТЕМА 2. КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

Роль та місце корпоративної соціальної відповідальності в управлінні організацією. Моделі корпоративної соціальної відповідальності. Етичні кодекси, їх значення у формуванні етичної поведінки. Права і обов'язки менеджера з КСВ.

ТЕМА 3. ФОРМУВАННЯ ВІДНОСИН З ПРАЦІВНИКАМИ НА ЗАСАДАХ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Права людини і трудові практики як предмет КСВ. Міжнародні стандарти соціальної політики у сфері праці. Законодавство України у сфері праці. Концепція гідної праці в сучасних системах регулювання соціально – трудових відносин. Соціальних діалог і КСВ.

ТЕМА 4. СТРАТЕГІЯ СОЦІАЛЬНОВІДПОВІДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ У РИНКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Поняття та основні риси соціальновідповідального маркетингу. Міжнародне та українське законодавство соціальновідповідального ринкового середовища. Форми соціальновідповідальної поведінки у ринковому середовищі.

Змістовний модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

ТЕМА 5. СОЦІАЛЬНОВІДПОВІДАЛЬНІ ВІДНОСИНИ БІЗНЕСУ З ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ

Формування відносин бізнесу та територіальної громади на засадах корпоративної відповідальності. Вплив соціальновідповідального бізнесу на розвиток територіальних громад.

ТЕМА 6. ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ КСВ

Суть та значення відповідального ставлення організації до довкілля. Міжнародні документи щодо захисту навколишнього середовища. Законодавство України про охорону навколишнього середовища.

ТЕМА 7. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ РІЗНИХ СУБ'ЄКТІВ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Відповідальна держава та сталий розвиток. Міжнародний досвід державного регулювання КСВ.

ТЕМА 8. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Методичні підходи до оцінки корпоративної соціальної відповідальності. Показники ефективності та результативності корпоративної соціальної відповідальності.